

Arkivnr: 2017/16713-4
Saksbehandlar: Svein Olav Norenes

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Yrkesopplæringsnemnda		29.05.2018
Utval for opplæring og helse		05.06.2018
Fylkesutvalet		21.06.2018

Gjennomgang av arbeidet med kartlegging av minoritetsspråklege

Samandrag

Fylkesrådmannen viser til møteprotokoll frå møte i fylkesutvalet 07.12.17, sak 293/17: Justering av tilbudsstruktur:

«....Det må snarast mogleg settast i gang eit arbeid med å gjennomgå ordninga for språkkartlegging og inntak til dei aktuelle utdanningstilboda. Fylkesrådmannen vert beden om å legge fram ei sak om korleis dette skal gjennomførast. Her må fylkesrådmannen, i lag med kontrollutvalet, vurdere å framskande delar av oppfølgingsarbeidet som skissert i handlingsplanen til kontrollutvalet datert 03.11.2017.»

Det går fram av forvaltningsrevisjonen av opplæringstilbodet til minoritetsspråklege elevar (Deloitte, 2017) at fylkeskommunen manglar system og rutinar for kartlegging og oppfølging av elevar med rett til særskild språkopplæring, jf. krav i opplæringslova § 3-12.

Opplæringsavdelinga starta våren 2017 eit arbeid for å sjå nærare på gjeldande verktøy og praksis i samarbeid med nokre utvalde skular. Av dette kjem det fram at digitale verktøy som er utvikla for formålet er mangelfulle. Det same gjeld kartleggingsprøvar som skulane har utvikla på eigenhand.

Skuleåret 2017-18 har fylkesrådmannen v/opplæringsavdelinga etablert eit prosjekt for å jobbe vidare med utfordringane saman med skulane. Eksterne fagpersonar med testfagleg kompetanse er invitert med i arbeidet. Etter modell frå Kompetanse Norge er det no bygd opp eit vurderingsverktøy for kartlegging av skriftlege og munnlege ferdigheiter som alle skulane kan nytte seg av og samarbeide om. Verktøyet er utforma som ein felles nettbasert ressurs med nivå- og alderstilpassa prøvar, inkludert eksempelsvar og vurderingskriterier. For skuleåret 2018-2019 har opplæringsavdelinga som mål å kjøpe fri lærarressursar frå prosjektet til å drive opplæring og vidareutvikling av verktøyet i samarbeid med nye skular og lærarar. På denne måten vil vi sikre at alle skulane får tilgang til verktøyet og får opplæring i bruk av verktøyet.

Økonomi: utgifter til gjennomføring innanfor budsjett for opplæring

Klima: ingen effekt

Folkehelse: ingen effekt

Regional planstrategi: ingen effekt

Forslag til innstilling

Fylkesutvalet sluttar seg til fylkesrådmannen sin plan for å sikre system for kartlegging og oppfølging av elevar med rett til særskilt språkopplæring.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Svein Leidulf Heggheim
fylkesdirektør opplæring

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Fylkesrådmannen, 16.05.2018

Fylkesrådmannen viser til møteprotokoll frå møte i fylkesutvalet 07.12.17, sak 293/17: Justering av tilbodsstruktur:

«...Det må snarast mogleg settast i gang eit arbeid med å gjennomgå ordninga for språkkartlegging og inntak til dei aktuelle utdanningstilboda. Fylkesrådmannen vert beden om å legge fram ei sak om korleis dette skal gjennomførast. Her må fylkesrådmannen, i lag med kontrollutvalet, vurdere å framskande delar av oppfølgingsarbeidet som skissert i handlingsplanen til kontrollutvalet datert 03.11.2017.»

Det går fram av forvaltningsrevisjonen av opplæringstilbodet til minoritetsspråklege elevar (Deloitte, 2017) at fylkeskommunen manglar system og rutinar for kartlegging og oppfølging av elevar med rett til særskild språkopplæring, jf. krav i opplæringslova § 3-12.

Revisjonen si undersøking viser at fylkeskommunen manglar kartleggingsverktøy som skulane kan ta i bruk, og at det er opp til kvar enkelt skule korleis dei ønsker å jobbe med kartlegging av minoritetsspråklege elevar sine norskkunnskapar. Det er heller ikkje gitt nasjonale føringar for val av kartleggingsverktøy. Utdanningsdirektoratet har utvikla eit kartleggingsmaterieill til formålet, tilbake i 2007, men skulane melder at kartleggingsverktøyet er for omfattande og lite brukarvenleg.

Undersøkinga viser også at skulane manglar rutinar for at elevar med vedtak om særskild språkopplæring får kartlagt sine norskferdigheiter undervegs i opplæringa. Revisjonen viser til at det på bakgrunn av tidlegare tilsyn der lovbrøt blei påpeika, er risiko for at opplæringslova framleis ikkje blir følgt på dette området, til tross for endringar som er gjort i rutinar og malar i etterkant av tilsynet.

Revisjonen tilrår fylkeskommunen å sikre at det blir gjennomført kartlegging av minoritetsspråklege elevar sine norskkunnskapar som grunnlag for å fatte enkeltvedtak om særskild språkopplæring, og at norsk-kunnskapane også blir kartlagt undervegs i opplæringa for elevar som får særskild språkopplæring, jf. krav i opplæringslova § 3-12.

Opplæringsavdelinga starta våren 2017 eit arbeid for å sjå nærare på gjeldande verktøy og praksis i samarbeid med nokre utvalde skular. Av dette kjem det fram at digitale verktøy som er utvikla for formålet er mangelfulle. Det same gjeld kartleggingsprøvar som skulane har utvikla på eigenhand. Det kjem også fram at skulane i avgrensa grad klarar å gjere seg nytte av resultatane frå kartleggingsarbeidet i vidare arbeid med tilpassa opplæring for elevgruppa. I tillegg til kartleggingsverktøy manglar skulane kompetanse om språkkartlegging og ein formålstenleg modell for å organisere kartlegging og oppfølging av dei minoritetsspråklege elevane.

Skuleåret 2017-18 har fylkesrådmannen v/opplæringsavdelinga etablert eit prosjekt for å jobbe vidare med utfordringane saman med skulane. Eksterne fagpersonar med testfagleg kompetanse er invitert med i arbeidet. Etter modell frå Kompetanse Norge er det no bygd opp eit vurderingsverktøy for kartlegging av skriftlege og munnlege ferdigheiter som alle skulane kan nytte seg av og samarbeide om. Verktøyet er utforma som ein felles nettbasert ressurs med nivå- og alderstilpassa prøvar, inkludert eksempelsvar og vurderingskriterier. Verktøyet legg opp til at skulane tek del i å lage nye oppgåver og ressursar, og at lærarar gjennom dette aukar sin vurderingskompetanse til bruk også i eiga undervisning og oppfølging av elevane.

19 lærarar og 3 avdelingsleiarar har vore involvert i arbeidet dette skuleåret. I tillegg til å vere ein ressurs på eigen skule, utgjør desse no eit lite fagfelleskap. For skuleåret 2018-2019 har opplæringsavdelinga som mål å kjøpe fri lærarressursar frå prosjektet til å drive opplæring og vidareutvikling av verktøyet i samarbeid med nye skular og lærarar. På denne måten vil vi sikre at alle skulane får tilgang til verktøyet og får opplæring i bruk av verktøyet. Dette vil og bidra til vidare kunnskapsutvikling på feltet.

Kartleggingsverktøyet blir nytta i samband med inntak til eigne klassar for minoritetsspråklege elevar våren 2018. Søkarar til Vg1 Helse- og oppvekstfag og Studiespesialiserande blir kartlagt i april, medan søkarar til innføringsklassane blir kartlagt ved skulestart. I følge Kompetanse Norge sine målingar samsvarar resultatet på skriftleg prøve med resultatata på dei andre ferdigheitsområda (lytt, les og munnleg) i 95% av tilfella. På bakgrunn av dette er det vurdert at å gjennomføre skriftleg del av kartlegginga er tilstrekkeleg i samband med inntaket i denne omgang.

Forvaltningsrevisjonen påpeikar at det manglar forvaltningskompetanse og felles rutinar knytt til oppfølging av § 3-12. I det vidare arbeidet med kartleggingsverktøyet vil opplæringsavdelinga derfor legge til rette for at lærarar og administrativt tilsette på tvers av skulane kan møtast for å diskutere aktuelle problemstillingar, dele erfaringar og diskutere seg fram til arbeidsmåtar og rutinar i samarbeid med opplæringsavdelinga.